

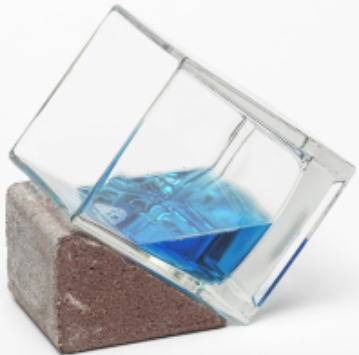


Toelichting JAARVERSLAG 2025

BERT WIERSEMA

12-06-2026

**VEILIG LEVEN
MET WATER**



**SCHOON EN
GEZOND WATER**



GEZUIVERD WATER



**VOLDOENDE WATER
IN ELK SEIZOEN**





Samenvatting jaarverslag 2025 highlights

- 1) Inhoudelijke resultaten / Highlights projecten 2025
- 2) Jaarcijfers 2025
- 3) Ontwikkeling weerstandsvermogen
- 4) Rechtmatigheidsverantwoording 2025
- 5) Hoofdpijnen Accountantscontrole



Realisatie t.o.v. gewijzigde begroting: **88%**

Realisatie t.o.v. begroting: **80%**

Programma (x €1.000)		Jaarrekening 2025	Gewijzigde begroting	Begroting 2025
1. Veilig leven met Water	Bestedingen	52.882	55.999	50.755
	Bijdragen derden	43.348	48.583	43.150
	Netto bestedingen	9.534	7.416	7.605
2. Voldoende & Gezond Water	Bestedingen	30.207	38.750	53.469
	Bijdragen derden	7.090	7.972	8.065
	Netto bestedingen	23.117	30.778	45.404
3. Gezuiverd Water	Bestedingen	21.583	23.732	25.954
	Bijdragen derden	774	619	-
	Netto bestedingen	20.809	23.114	25.954
4. Organisatie & Omgeving	Bestedingen	2.845	3.653	4.175
	Bijdragen derden	199	236	202
	Netto bestedingen	2.647	3.417	3.973
Totaal	Bestedingen	107.518	122.135	134.353
	Bijdragen derden	51.411	57.410	51.417
	Netto bestedingen	56.107	64.725	82.936



Programma 1: Veilig leven met water

- **Lauwersmeerdijk:** De werkzaamheden voor de dijkversterking verliepen in 2025 volgens planning. Een bijzonder trots moment was de feestelijke opening van de dijkdoorgang bij de Marnewaard op 25 september, die de Waddenzee verbindt met een nieuw binnendijks getijdengebied.
- **Innovatie kustzone:** Het kunstmatige rif langs de Noordzeekust is uitgebreid en is nu het grootste langs de gehele kust.
- **Gemaal De Drie Delfzijlen:** De elektrificatie is succesvol afgerond met de vervanging van de tweede pompijn; het gemaal draait nu volledig elektrisch.
- **Hoge uitvoeringsgraad:** Grote projecten zoals Nieuwe Waterwerken Zoutkamp en Dubbele Dijk liggen op koers voor afronding in 2026. Tijdens hoogwater in oktober functioneerden de sluitingsprotocollen in Delfzijl in de praktijk uitstekend.



Programma 2: Voldoende en Gezond water

- **Kaderrichtlijn Water (KRW):** aanleg van natuurvriendelijke oevers is voor **90%** afgerond. Ook het uitvoeren van beheermaatregelen (zoals maaien en schonen) voor de waterkwaliteit is voor groot deel gerealiseerd.
- **Cleveringsluizen :** De 12e en laatste stroomkoker van de Cleveringsluizen is in 2025 gerenoveerd. Daarmee is de volledige renovatie afgerond.
- **Afgeronde studies:** De omvangrijke studie 'Zoetwaterbeschikbaarheid' is afgerond, wat essentieel inzicht biedt voor de toekomstige zoetwaterstrategie. Ook de Freshem-metingen (helikopter) zijn voltooid.
- **Biodiversiteit & Samenwerking:** Binnen 'Blue Transition' is in Veenhuizen succesvol ervaring opgedaan met het vasthouden van water door boeren.
- **Gebiedsprocessen:** Herinrichting Paterswoldsemeer is afgerond en gevierd. Het projectbesluit 'Optimalisatie Onlanden' is door de provincie Drenthe vastgesteld, een belangrijke mijlpaal voor de realisatiefase.



Programma 3: Gezuiverd water

- **Innovatie REGAIN:** Het omvangrijke onderzoeksproject REGAIN is succesvol afgerond. Het is bewezen dat medicijnresten effectief uit het Groningse rioolwater kunnen worden verwijderd, een grote stap richting een circulaire waterketen.
- **Effluentkwaliteit:** De kwaliteit van het gezuiverde water voldoet aan alle geldende lozingseisen.
- **Circulaire economie:** De nieuw gebouwde slibkoekoverslag is overgedragen aan beheer. Resultaat: 30% energiebesparing.
- **Voortgang grote projecten:** De bouw van de nieuwe RWZI Westerkwartier (Gaarkeuken) nadert de afronding. Rendementsverbeterende maatregelen zijn op Garmerwolde samen met het groot onderhoud uitgevoerd.
- **Samenwerking:** samenwerking voortgezet met Friesland Campina voor de realisatie van een nieuwe transportleiding.



Programma 4: Organisatie en Omgeving

- **Digitale transformatie:** Succesvolle livegang van het nieuwe Zaaksysteem en E-HRM (Youforce). Tevens is de basis gelegd voor datagedreven werken met een organisatie-breed dataplatform.
- **Water en Bodem Sturend:** Het onderzoek naar dit principe is afgerond met een breed gedragen advies en zes concrete bouwstenen voor de toekomst.
- **Werving:** Ondanks een krappe markt is de gewenste groei van de organisatie vormgegeven met een succesvolle instroom van nieuwe collega's.
- **Nieuw beleid:**
Het Algemeen Bestuur heeft het nieuwe financieel beleid en een nieuwe kostentoedelingsverordening vastgesteld. Voorbereiding en implementatie belastingstelsel is tijdig afgerond
- **Omgevingsbewustzijn:** Start van de tweede lichting van het Jongerenpanel Noorderzijlvest en lancering van de succesvolle campagne 'Jouw Waterwereld' (o.a. duikplankbankjes).

TOELICHTING RESULTAAT

Het exploitatiesaldo sluit af met een positief resultaat van € 1,603 miljoen t.o.v. de primitieve begroting.

RUBRIEK / POST	TYPE EFFECT	MEEVALLER / TEGENVALLER	INHOUDELIJKE VERKLARING & TOELICHTING
Rentebaten	BATEN	+ € 1,2 mln	Vroegtijdig aantrekken van leningen en sneller ontvangen subsidiegelden.
Bijdragen van derden	BATEN	+ € 1,2 mln	Investeringssubsidies die direct als exploitatiebijdrage zijn verantwoord.
Waterschapsbelasting	BATEN	+ € 0,4 mln	Hogere WOZ-waarde stijging t.o.v. de raming en hoger aantal heffingseenheden.
Goederen en diensten	LASTEN	- € 1,4 mln	Hogere onderhoudskosten op RWZI-locaties en onderhoud door derden.
Doorberekening uren	BATEN	- € 0,9 mln	Lagere interne urenregistratie / doorbelasting op investeringsprojecten.
Kapitaallasten	LASTEN	+ € 0,4 mln	Meevaller door lagere rentelasten over de uitstaande schuldenportefeuille.
Voorzieningen	LASTEN	- € 0,2 mln	Noodzakelijke bijstelling pensioenwetgeving en bestuurderspensioenen.
Personeelslasten	LASTEN	- € 0,1 mln	Vacatures wegens mobiliteit opgevangen door duurdere externe inhuur (+ €1,8M).
VOORGESTELD EXPLOITATIERESULTAAT	Bestemming	+ € 1,603 mln	Volledig toevoegen aan de algemene reserve ter versterking van weerstand.

1,45

RATIO WEERSTANDSVERMOGEN

€ 20,3M

ALGEMENE RESERVE (31-12-25)

Ruim Voldoende

BEOORDELING / WEERSTANDSKLASSE

ALGEMENE RESERVE PER KOSTENDRAGER (X € 1.000)	WATERSYSTEEMBEHEER	ZUIVERINGSBEHEER	TOTAAL
Beginstand per 1 januari 2025	12.922	4.335	17.257
Aanwending tariefegalisatie & resultaat 2024	1.287	169	1.456
Mutatie rekeningresultaat 2025 (voorstel)	2.665	-1.062	1.603
Eindstand 31 december 2025 (incl. resultaat)	16.874	3.442	20.316

Benodigde weerstandscapaciteit (Monte Carlo 90% zekerheid) € 14 miljoen. (gestegen t.o.v. € 11,4 miljoen door integraal risicoprofiel). Ratio is met 1,45 marginaal boven de norm uitgekomen (norm: 1,0 – 1, 4).



RISICO'S

#	RISICOGEBIED	BESCHRIJVING RISICO	KANS	MAX. GEVOLG	INVLOED %
1	Bestuur & Management	Bodemdaling door gaswinning (verzakking infra / moeizaam kostenverhaal).	1%	€ 500,0 mln.	23.30%
2	Financiën	Onvoldoende zicht op meerjarige impact stijgende marktrente op leningenportefeuille.	65%	€ 5,0 mln.	14.20%
3	Watergangen & Kunstw.	Oeververdediging en beschoeiingen defecten (achterstallig onderhoud).	50%	€ 3,5 mln.	7.71%
4	Keringen & Gemalen	Clusterregens leiden tot extreme regenval met wateroverlast of overstrooming.	35%	€ 5,0 mln.	7.62%
5	Bestuur & Management	Restrisico's: Bundeling van diverse tactische en operationele risico's.	50%	€ 1,2 mln.	6.67%
6	ICT / Privacy	Cybercriminaliteit (gijzelsoftware of hacks op bedrijfskritische systemen).	35%	€ 2,5 mln.	3.91%
7	Leidingen & Pompen	Breuk in persleiding (ongezuiverde lozing en stilval zuiveringsproces).	15%	€ 5,0 mln.	3.41%
8	RWZI's	Kwaiteit effluent voldoet niet aan norm (extra corrigerende kosten).	60%	€ 1,0 mln.	2.59%
9	Keringen & Gemalen	Klimaatextremen overschrijden ontwerp-normen (versnelde degradatie assets).	35%	€ 1,5 mln.	2.29%
10	Bestuur & Management	Algemene calamiteiten (grote brand, interne fraude, stroomuitval/netcongestie).	5%	€ 10,0 mln.	2.27%



Controle op het **financieel beheer**:

“zijn de cijfers tot stand gekomen in overeenstemming met wet- en regelgeving”

Reikwijdte rechtmatigheidsverantwoording:

- Voorwaardencriterium (*oa. subsidievoorwaarden, Aanbestedingswet*)
- Begrotingscriterium (*over- en/of overschrijding van een programma en investeringskredieten*)
- Misbruik en oneigenlijk gebruik (*oa. subsidieregelingen, vergunningen*)



Bevindingen door uitvoeren Verbijzonderde Interne Controle = onderdeel van interne beheersing.

Aanscherping regels begrotingsrechtmatigheid t.o.v. controle door accountant voorgaande jaren.

Algemeen bestuur heeft verantwoordingsgrens vastgesteld op 2% van de totale lasten (excl. toevoeging reserves): € 2,5 miljoen in 2025.



Bevindingen:

- * Voorwaardencriterium: € 3,1 miljoen (niet conform Europese aanbesteding ingekocht)
- * Begrotingscriterium: € 6,0 miljoen (systematiek, vooral niet tijdig gemeld)
- * Misbruik en oneigenlijk gebruik: geen bevindingen

Totaal € 9,1 miljoen: dus boven verantwoordingsgrens

Toelichting in paragraaf Bedrijfsvoering.

Belangrijkste verbetermaatregel: meer sturing op P&C cyclus (oa. periodiek afsluiten, bijstellingen via Q rapportages, prognoses).



Goedkeurende verklaring voor getrouwheid



Beoordeling rechtmatigheidsverantwoording v/h Dagelijks Bestuur



Kwaliteit jaarverslag & paragrafen voldoen aan gestelde eisen en het waterschapsbesluit



Aandachtspunten:

- Advies over de impact Europese wet-/regelgeving (cyber / AI)
- Meer aandacht gevraagd voor de bewaking en afloop van vorderingen (overige baten)

Follow-up / lopende acties:

- Periodiek afsluiten financiële administratie
- Monitoring / bewaking afloop balans rekeningen
- Versterken financiële functie en verbijzonderde interne controle (VIC)